

0534 ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ВО СЛУЧАЈ НА СМРТ

I ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1.

- 1) Овие Услови за осигурување на живот во случај на смрт (во понатамошниот текст: Услови) се составен и неразделен дел од Договорот за осигурување на живот само во случај на смрт кој Договорувачот го склучува со КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД –Друштво за осигурување на живот Скопје
- 2) Терминологија:
  - **Осигурувач** е КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД-Друштво осигурување на живот Скопје;
  - **Понуда** е предлог за склучување на договор за осигурување на живот и се поднесува во писмена форма на образец на осигурувачот;
  - **Понудувачот** е лицето кое има намера да склучи договор за осигурување на живот и за таа цел поднесува писмена понуда до осигурувачот ;
  - **Договорувач** е лицето кое со осигурувачот склучило договор за осигурување на живот во случај на смрт на осигуреникот и превзема обврска за плаќање на премии и други обврски што врз основа на договорот настануваат за страната која се појавува наспроти осигурувачот.
  - **Осигуреник** е лицето на кое се однесува осигурувањето и од чие доживување или смрт зависи исплатата на договорената осигурена сума;
  - **Осигурувач** е **КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ АД-Друштво за осигурување на живот Скопје**
  - **Корисник на осигурувањето** е лицето во чија корист се договара осигурувањето и на кое му се исплатува договорената осигурена сума;
  - **Осигурена сума** (во понатамошниот текст: осигурена сума) е сумата определена со договорот која осигурувачот е должен да ја исплати кога ќе настане осигуран случај;
  - **Полиса** е исправа за склучен договор за осигурување на живот;
  - **Премија за осигурување на живот** е износ кој договорувачот е должен да го плати кај осигурувачот врз основа на договорот за осигурување на живот;
  - **Математичка резерва** е техничка резерва која се издвојува и пресметува и претставува разлика помеѓу обврските на осигурувачот и обврските на осигуреникот во одредена година од времетраење на осигурувањето.
- 3) Со договорот склучен согласно овие услови, договорувачот се обврзува во договорените рокови да ја плаќа премијата, а осигурувачот се обврзува да му ја исплати на корисникот на осигурувањето осигурената сума во согласност со одредбите на овие Услови.
- 4) Со договорот за осигурување се уредуваат меѓусебните права и обврски на договорувачот, осигуреникот, корисникот како и осигурувачот. Составен дел од договорот за осигурување се понудата, полисата, овие услови и сите додатоци на полисата во писмена форма.
- 5) Сите понуди, изјави, барања и измени од било која договорена страна мора да бидат во писмена форма.

- 6) Согласно овие услови можат да се осигураат здрави лица со навршени 18 (осумнаесет) години и тоа од првиот ден во месецот кој следи од месецот во кој осигуреникот се стекнал со право на осигурување на својот живот, па се до завршувањето на календарската година во која осигуреникот ќе наврши 65 (шеесетипет) години. Осигурувањето треба да заврши во календарската година во која осигуреникот ќе наврши 75 (седумедесетипет) години старост.
- 7) Лицата од ставка (6) од овој член, зависно од висината на осигурената сума, како и болните лица може да се осигураат исклучиво врз основа на извршен лекарски преглед, односно врз основа на процена на ризикот на осигурувачот со примена на одредбите на Посебните услови за осигурување на живот со зголемен ризик (анормален ризик).
- 8) Сите изјави и барања на договорните страни се поднесуваат исклучително во писмена форма, а се смета дека се доставени оној ден кога ги примила договорната страна до која се испратени. Во случај кога изјавата, односно барањето се доставува по пошта, како ден на приемот, за секоја договорна страна, се смета датумот на поштенскиот жиг.

II ПОНУДА

Член 2.

- 1) Понудата за осигурување на живот во случај на смрт поднесена на образец на осигурувачот, е составен и неразделен дел на договорот и ги содржи сите битни елементи на договорот за осигурување на живот.
- 2) Понудата мора да се пополни целосно, вистинито и точно и во неа мора да се наведат сите факти значајни за превземањето на ризиците и склучувањето на договорот за осигурување на живот.
- 3) Осигурувачот има право, по приемот на понудата, да побара и дополнителни податоци, односно да побара информации битни за склучување на договорот, вклучувајќи и лекарски преглед на осигуреникот.
- 4) Осигуреникот мора да ја потпише понудата во случај кога договорувачот не е воедно и осигуреник, и потписот на осигуреникот на понудата ќе се смета за негова согласност за склучување на Договорот за осигурување на живот под условите наведени во понудата. Ако осигуреникот е малолетно лице, постаро од 14 години, понудата ја потпишува неговиот законски застапник

Член 3.

- (1) Писмената понуда за склучување на договорот го обврзува осигурувачот да одговори на понудата 8 (осум) дена од денот кога осигурувачот ја примил понудата за осигурување и дополнителна документација доколку е потребна за осигурување без лекарски преглед, а ако е потребен лекарски преглед, тогаш за време од 30 (триесет) дена сметано исто така, од денот кога ја примил понудата и дополнителната документација. Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата, која не отстапува од условите на осигурувачот под кои се склучува предложеното осигурување, ќе се смета дека ја прифатил понудата и дека договорот е склучен.
- (2) Договорувачот, како и самиот осигуреник, должни се со писмено известување да го известат осигурувачот ако во периодот од поднесувањето на понудата до склучувањето на договорот настапи зголемување на опасноста по здравјето или животот на осигуреникот, како што е потешко заболување или повреда на осигуреникот, промена на професијата или занимавање со спорт.
- (3) Осигурувачот го задржува правото да ја одбие понудата за осигурување без наведување на причините за одбивање на понудата, а понудата со приложените документи, освен документите предадени во оригинал, не му се враќаат на договорувачот.

III ПОЛИСА

Член 4.

- (1) Полисата за осигурување на живот е доказ за склучениот договор за осигурување на живот.
- (2) Полисата за осигурување на живот содржи: назив на осигурувачот, име и презиме или назив на договорувачот, име и презиме на осигуреникот и датум на раѓање, осигурен случај, почеток и истек на осигурувањето, осигурена сума, премија на осигурувањето, корисник за случај на смрт датум на издавање на полисата. Покрај тоа полисата треба да содржи и констатација дека Договорувачот на осигурувањето е предупреден дека Посебните и дополнителните услови на осигурувањето се составен и неразделен дел на договорот и дека текстот на истите му е предаден
- (3) Потписите на договорувачот и осигуреникот на понудата за осигурување се сметаат за потписи на полисата.
- (4) Доколку со осигурувањето на живот се договори и дополнително осигурување, составен дел од Договорот се и дополнителните услови за осигурување за соодветното дополнителното осигурување. Доколку осигурувачот утврдил зголемен ризик согласно член 1 став (7) од овие услови, составен дел од Договорот се и Посебните услови за осигурување на живот со зголемен ризик (анормален ризик).

Член 5.

- (1) Полисата може да гласи на одредено лице или по наредба, но не може да гласи на доносител
- (2) Осигурувачот издава полиса во еден примерок.

IV ПОЧЕТОК И ИСТЕК НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 6.

- (1) Ова осигурување се склучува на одредено времетраење и не може да биде склучено на време пократко од 1 година.
- (2) Осигурувањето почнува од 00:00 часот оној ден кој е на полисата означен како почеток на осигурувањето. Обврската на осигурувачот почнува во 00:00 часот оној ден што во полисата е наведен како почеток на осигурувањето, но само ако дотогаш е платена премијата или нејзината прва рата .
- (3) Ако премијата или нејзината прва рата не е платена до почетокот на осигурувањето, или во договорениот рок, обврските на осигурувачот почнуваат во 24:00 часот оној ден кога премијата или нејзината прва рата ќе биде платена во целост, но не пред почетокот на осигурувањето.
- (4) Како исклучок од одредбата 2 од овој член, Осигурувањето на живот престанува да важи кога:
  - ќе настапи смрт на осигуреникот;
  - не е платена премијата согласно роковите од овие услови;
  - ќе истече календарската година во која осигуреникот навршил 75 годишна возраст.

V ДОГОВАРАЊЕ НА ОСИГУРЕНАТА СУМА И ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 7.

- (1) Премиите на осигурувањето, како и висината на осигурената сума, ја утврдуваат договорувачот и осигурувачот врз основа на податоците од понудата и соодветните валидни тарифи, пристапната старост на осигуреникот, полот, занимањето, професијата, спортот, времетраењето на осигурувањето и роковите на плаќање на премијата.
- (2) Пристапна старост претставува разликата помеѓу календарската година во која почнува осигурувањето и календарската година на раѓање на осигуреникот.
- (3) Премијата за взаимно осигурување на живот на две лица, како и висината на осигурената сума, се утврдува врз основа на податоците од понудата, важечките ценовници, заедничката пристапна старост, професија, занимање, спортот, времетраење на осигурувањето и роковите на плаќање на премија.
- (4) При зголемен ризик можат да се договорат дополнителни премии или посебни услови.

Член 8.

- (1) Премијата на осигурувањето и осигурената сума се договараат во Евра или во денари. Премијата по правило се плаќа во денарска противвредност. Доколку законските прописи кои го регулираат платниот промет со странски средства на плаќање дозволуваат уплати на премии во Евра, плаќањето може да биде извршено и во Евра.
- (2) Ако е договорено годишно плаќање на премијата, осигурувачот пресметува дополнителен надомест за годишно плаќање на секоја рата на премијата.

Член 9.

- (1) Договорувачот е должен да ја плаќа премијата во договорените рокови и на договорениот начин, а осигурувачот е должен да ја прими премијата од секое лице кое има правен интерес премијата да биде платена.
- (2) Премијата се смета за платена оној ден кога осигурувачот ја примил уплатата.
- (3) Ако уплатата на премијата не може да се реализира од причини за кои е одговорен договорувачот, се смета дека премијата е платена оној ден кога е реализирана уплатата.
- (4) Премијата се плаќа во полн износ без намалување за трошоците на платниот промет.

Член 10.

- (1) Осигурувачот има право на законска затезна камата на задоцнетите рати на премијата. Пресметката на законската затезна камата почнува да тече 15 (петнаесеттиот) ден од денот на достасувањето.
- (2) Осигурувачот има право при исплата да ја одбие од осигурената сума целата до тогаш достасана неплатена премија по полисата и затезна камата и неплатената премија по полисата за осигурителната години во која настанал осигурениот случај..
- (3) Осигурувачот нема право да бара плаќање на премијата по судски пат.

VI ПОСЛЕДИЦИ ОД НЕПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈАТА ЗА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 11.

- (1) Ако договорувачот не ја плати премијата ниту 5 (пет) месеци по достасувањето, осигурувачот ќе го повика со препорачано писмо да ја плати достасаната премија во рок од 30 (триесет) дена од денот на врачувањето на препорачаното писмо.
- (2) Ако во рокот утврден со препорачаното писмо од став 1) на овој член достасаната премија не ја плати договорувачот ниту тоа го направи некое друго заинтересирано лице, осигурувачот може со изјава да го раскине договорот.
- (3) Како исклучок, ако осигуреникот почине пред истекот на 6 (шест) месеци од уплатата на последната премија, осигурувачот е должен да ја исплати осигурената сума согласно со одредбите на член 12 на овие Посебни услови, намалена за неплатената премија по полисата за осигурителната години во која настапила смрт на осигуреникот.

.VII ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 12.

- (1) Согласно Договорот за осигурување на живот во случај на смрт, осигурувачот е обврзан на корисникот на осигурувањето да му ја исплати осигурената сума. Како исклучок од оваа одредба, доколку осигурувањето е направено без лекарски преглед и настапила смрт на осигуреникот во првите 6 (шест) месеци од траењето на осигурувањето, во тој случај се исплаќа само 50% од осигурената сума. После поминати 6 (шест) месеци се исплаќа целиот износ.

Член 13.

- (1) Осигурувачот ја исплаќа осигурената сума или нејзиниот дел на корисникот наведен на полисата на осигурувањето.
- (2) Согласно овие Услови, осигурувачот нема други обврски за исплата на договорувачот, односно корисникот.

VIII ОГРАНИЧУВАЊА И ИСКЛУЧУВАЊА НА ОБВРСКИТЕ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 14.

- (1) Со договорот за осигурување за случај на смрт не е опфатен ризикот од самоубиство на осигуреникот, ако тоа се случило во првата година од осигурувањето. Во случај самоубиството да се случило во рок од три години од денот на склучувањето на договорот, осигурувачот не е должен да му ја исплати на корисникот осигурената сума, туку само математичката резерва од договорот.
- (2) Осигурувачот се ослободува од обврската да му ја исплати на корисникот осигурената сума, ако овој намерно предизвикал смрт на осигуреникот, но е должен ако дотогаш биле уплатени барем три годишни премии, да му ја исплати математичката резерва од договорот на договорувачот на осигурувањето, а ако е тој осигуреник, на неговите наследници.
- (3) Осигурувачот се ослободува од обврската од договорот за осигурување од несреќен случај, ако осигуреникот намерно го предизвикал несреќниот случај.
- (4) Ако смртта на осигуреникот е причинета со воени операции, осигурувачот, ако нешто друго не е договорено, не е должен да му ја исплати на корисникот осигурената сума, но е должен да му ја исплати математичката резерва од договорот. Ако не е договорено нешто друго, осигурувачот се ослободува од обврската од договорот за осигурување од

несреќен случај ако несреќниот случај е причинет со воени операции.

- (5) Во секој случај, осигурувачот не е обврзан да ја исплати осигурената сума туку само до тогаш насобраната математичка резерва, ако смртта на осигуреникот настапила:
1. како последица на војна или воени операции односно непријателства и ситуации слични на војна,
  2. поради дејство на мини и бомби од сите видови или друго воено оружје,
  3. како последица на востание, немири, бунт и насилства кои настануваат од такви настани.
  4. со извршување на смртна казна;
  5. поради земјотрес;
  6. поради поплави;
  7. како последица на директна или индиректна последица од атомска катастрофа;
  8. како последица на пандемија прогласена од страна на надлежно државно тело;

Член 15

Исклучени се во потполност сите обврски на осигурувачот, ако осигурениот случај настанал:

1. поради саботажа или тероризам извршен од политички побуди, насилство или други слични настани во кои учествувал осигуреникот;
2. при подготвување, обид или извршување на казнено дело со умисла како и при бегство после такво дејствие;
3. при управување со летала од сите видови, пловни објекти, моторни и други возила без соодветна возачка исправа (вклучувајќи и лице кое е на обука за добивање возачка исправа без присуство на овластено лице), или на нелагален начин управувало со моторно возило или лице кое е соучесник во таквиот чин;
4. при управување на моторно возило од страна на возач почетник во случаите кога не сме да управува со возилото согласно одредбите на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата;
5. поради дејство на алкохол, наркотички дроги или психотропни супстанции кај осигуреникот, без оглед на каква било одговорност на трето лице за настанокот на осигурениот случај. Се смета дека осигурениот случај настанал поради дејство на алкохолот, ако по настанокот на несреќниот случај е утврдено дека:
  - кај осигуреникот кој управувал со возилот е присутна концентрација поголема од 0,5 g/kg на алкохол во организмот;
  - кај останатите сопатници е присутна концентрација поголема од 1,00 g/kg алкохол во организмот, и ако таквата состојба на осигуреникот имала причинска врска со настанокот на осигурениот случај.
6. Како последица на нелегално извршување на работи од страна на осигуреникот кој не бил пријавен во задолжително социјално осигурување;
7. Како резултат на непридржување на осигуреникот кон предвидените мерки на безбедност и правилата за користење на соодветна заштитна опрема при извршување на работните задачи на работно место, пропишани со нормативни акти;

Член 16

- (1) Ако посебно не се договори осигурително покритие или за време на траењето на осигурувањето договорувачот, односно осигуреникот не го извести осигурувачот во смисла на член 15 од овие Посебни услови за зголемениот ризик кој дополнително би се договорил со доплатна премија и би се вклучил во полното осигурително покритие кога осигурувачот би знаел за зголемениот ризик, осигурувачот, ако осигурениот случај настапил како

последница на тој зголемен ризик, е должен да ја исплати само до тогаш насобраната математичка резерва,

- (2) Ако не е посебно договорено и ако не е платена соодветна зголемена премија, договорените осигурени суми се намалуваат во сразмер помеѓу премијата што требало да се плати и дотогаш платената премија, кога ќе настане несреќен случај:
- при управување и возење на авион и летала од сите видови, како и при спортски скокови со падобран, освен во својство на патници во јавниот превоз;
  - при рекреација од кој било вид, тренинг или учество на осигуреникот на јавни спортски натпревари во својство на регистриран член на аматерско или професионално спортско здружение и тоа за следните спортови: велосипедизам, баџи џампинг, картинг, хокеј, борење, џиу џицу, џидо, кајак, кошарка, возење со ролшули, летање со змај, падобранство, параглајдинг, рафтинг, санкање, воздухопловство, алпинизам, автомобилизам, бокс, карате, кик бокс, мотоциклизам, мотокрос, фудбал, подводен риболов, нуркање, рагби, ракомет, скијање, скијашки спортови, тае –квон-до;

.IX ОБВРСКИ НА ДОГОВОРУВАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 17.

- 1) Договорувачот односно осигуреникот е обврзан при склучување на договорот за осигурување да ги пријави сите околности кои се од значење за проценка на ризикот.
- 2) Одредбата на став (1) од овој член особено се однесува на околностите за кои осигурувачот бара дополнителни податоци.
- 3) Договорувачот е должен, на барање на осигурувачот, да ги обезбеди од осигуреникот сите потребни податоци кои на него се однесуваат.
- 4) Ако договорот за осигурување се склучува во име или за сметка на друг или во корист на трет или за туѓа сметка или за сметка на оној на кој се однесува, одредбите на ова поглавје и на поглавје X од овие Посебни услови се однесуваат и на тоа лице, ако знаело дека податоците кои се нужни за оцена на ризикот се непотполни или неточни.

Член 18.

- 1) Договорувачот, како и самиот осигуреник, должни се за време на траењето на осигурувањето да го известат осигурувачот за секоја промена на околностите која може да биде од значење за оцена на ризикот и кои се битни за договореното осигурување, особено ако осигуреникот за време на осигурувањето ја промени професијата, занимањето (пилот, пиротехничар-демонтер на мини, нуркач, рудар) или започне да се занимава со некои од спортовите (алпинизам, банџи-џампинг, параглајдинг, нуркање, летање со змеј) односно дејностите за кои осигурувачот пресметува доплатна премија.
- 2) Тој е должен, согласно став 1 од овој член, без одлагање да го известат осигурувачот за зголемувањето на ризикот, ако ризикот е зголемен со некоја негова постапка, а ако зголемувањето на ризикот се случило без негово учество тој е должен да го известат во рок од 14 дена од кога дознал за тоа.
- 3) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот не би склучил договор ако постоела таква состојба во моментот на неговото склучување, тој може да го раскине договорот.
- 4) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот би склучил договор само со поголема премија да постоела таква состојба во моментот на склучувањето на договорот, тој може на договарањето на осигурувањето да му предложи нова стапка на премијата.
- 5) Ако договарањето на осигурувањето не се согласи со нова стапка на премијата во рок од 14 дена од приемот на предлогот на новата стапка, договорот престанува според самиот закон.

- 6) Договорот останува во сила и осигурувачот повеќе не може да ги користи овластувањата да му предложи на договарачот на осигурувањето нова стапка на премијата или да го раскине договорот, ако не ги искористи тие овластувања во рок од еден месец од кога на кој и да е начин дознал за зголемувањето на ризикот, или ако уште пред истекот на тој рок покаже на некој начин дека се согласува со продолжувањето на договорот (ако ја прими премијата, исплати надомест за осигуран случај што настанал по тоа зголемување и слично).
- 7) Ако осигурениот случај настане пред да биде известен осигурувачот за зголемувањето на ризикот или откако е известен за зголемувањето на ризикот, но пред да го раскине договорот, или да постигне спогодба со договарачот на осигурувањето за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу платените премии и премиите што би требало да се платат според зголемениот ризик.

Член 19.

- (1) Договорувачот е должен писмено да го извести Осигурувачот во случај на промена на адресата во полисата за осигурување на живот, како и за промена на адресата на електронското сандаче, пријавена од договорувачот, најдоцна во рок од 5(пет) дена од денот на извршената промена.
- (2) Договорувачот е должен да го извести писмено Осигурувачот за секоја промена на адресата и местото на плаќање на премијата најдоцна во рок од 3(три) дена од извршената промена, во спротивно Осигурувачот го задржува правото сите писмена да ги испраќа на последната пријавена адреса од Договорувачот, и сите последици од испратените писмена на последната пријавена адреса од Договорувачот се сметаат за уредно доставени.
- (3) Доколку Договорувачот, кај Осигурувачот достави адреса на електронско сандаче, Осигурувачот може да ги доставува писмената наменети за Договорувачот на наведената адреса на електронско сандаче.

X НЕТОЧНА ПРИЈАВА

Член 20.

- (1) Ако договорувачот на осигурувањето намерно направил неточна пријава, , или намерно премолчил некоја околност од таква природа што осигурувачот не би склучил договор ако знаел за правата состојба на работите и околностите, осигурувачот може да бара поништување на договорот, и нема обврска да ја исплати осигурената сума.
- (2) Во случај на поништување на договорот од причините наведени востав (1) од овој член, осигурувачот ги задржува наплатените премии и има право да бара исплата на премијата за периодот на осигурувањето во кој побарал поништување на договорот
- (3) Правото на осигурувачот да бара поништување на договорот престанува ако тој во рок од 3 (три) месеци од денот на дознавањето за неточноста на пријавата или за премолчувањето не му изјави на договорувачот на осигурувањето дека има намера да го користи тоа право.

Член 21.

- (1) Ако договорувачот на осигурувањето направил неточна пријава, или пропуштил да го даде должното известување, а тоа не го сторил намерно, осигурувачот може, по свој избор, во рок од еден месец од дознавањето за неточноста или нецелосноста на пријавата, да изјави дека го раскинува договорот или да предложи зголемување на премијата сразмерно со поголемиот ризик.
- (2) Договорот во тој случај престанува по истекот на 14 дена од кога осигурувачот својата изјава за раскинување му ја соопштил на договорувачот на осигурувањето, а во случај на предлог од осигурувачот премијата да се зголеми, раскинувањето настапува според самиот закон ако

договорувачот на осигурувањето не го прифати предлогот во рок од 14 дена од кога го примил.

- (3) Во случај на раскинување, осигурувачот е должен да го врати делот од премијата што отпаѓа на времето до крајот на периодот на осигурувањето.
- (4) Ако осигурениот случај настанал пред да е утврдена неточноста или нецелосноста на пријавата или по тоа но пред раскинувањето на договорот, односно пред постигнувањето на спогодба за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу стапката на платените премии и стапката на премиите што би требало да се платат според вистинскиот ризик.

Член 22.

- (1) Одредбите на членовите 20 и 21 на овие Посебни услови, за последиците од неточната пријава или премолчувањето на околностите од значење за оценка на ризикот се применуваат и во случаи на осигурувања склучени од името и за сметка на друг, или во корист на трет или за туѓа сметка, или за сметка на оној на кого се однесува, ако овие лица знаеле за неточноста на пријавата или за премолчувањето на околностите од значење за оцената на ризикот.

Член 23.

По исклучок на одредбите на оваа глава за последиците од неточни пријави и премолчување на околностите од значење за оценка на ризикот, за неточна пријава на староста во договорите за осигурување на живот важат следниве правила:

1) договорот за осигурување на живот е ништовен и осигурувачот е должен во секој случај да ги врати сите примени премии, ако при неговото склучување неточно е пријавена староста на осигуреникот, а неговата вистинска граница ја преминува границата на староста до која осигурувачот, според своите услови и тарифи, врши осигурување на живот;

2) ако е неточно пријавено дека осигуреникот има помалку години, а неговата вистинска старост не ја преминува границата до која осигурувачот врши осигурување на живот, договорот е полноважен, а осигурената сума се намалува во сразмер со договорената премија и со премијата предвидена за осигурување на живот на лицата кои се на возраст какоосигуреникоти

3) кога осигуреникот има помалку години отколку што е пријавено при склучувањето на договорот, премијата се намалува на соодветен износ, а осигурувачот е должен да ја врати разликата меѓу премиите примени и премиите на кои има право.

4) осигуреникот има помалку години отколку што е пријавено, а годините се под поставениот возрасен минимален услов за склучување на договор за осигурување на живот, односно лицето имало под 14 години живот, како и на лице наполно лишено од деловна способност, а осигурувачот е должен да му ги врати на договорувачот на осигурувањето сите премии примени врз основа на таков договор.

XI. ПРАВА НА ДОГОВОРУВАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО ПРЕД НАСТАПОТ НА ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 24

- (1) Договорувачот може најдоцна 30 (триесет) дена пред почетокот на новата осигурителна години да побара промени по полисата.
- (2) За промените во полисата кои се однесуваат на премијата и времетраењето на осигурителниот период, покрај условот од став 1 на овој член, треба да се поминати и најмалку 2 (две) години од моментот на склучувањето на договорот за осигурување.

- (3) Ако при промена на условите на договорот согласно став 1 од овој член се зголемува износот на премијата, Осигурувачот го задржува правото од Договорувачот и/или Осигуреникот да побара и дополнителни податоци (лекарски преглед). Доколку според лекарскиот преглед се увиди дека има промена во здравствената состојба, тогаш Осигурувачот ќе ги примени Посебните услови за осигурување на зголемени ризици (анормален ризик) со осигурување на живот и согласно нив ќе пресмета зголемен ризик на новиот осигуран износ или ќе го одбие барањето. Согласно тоа договорот и понатаму ќе важи како и пред барањето за промена.
- (4) Осигурувачот може од оправдани причини да го одбие барањето на договорувачот.

XII. РАСПОЛАГАЊЕ СО ПРАВАТА ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 25

- (1) На договорувачот му припаѓаат сите права од склучениот договор, сè додека не настапи осигурениот случај.
- (2) Сите изјави и барања на договорувачот се обврзувачки за осигурувачот доколку се дадени во писмена форма или на образец на осигурувачот, и се примени се од страна на осигурувачот пред да настапи осигурениот случај.
- (3) Доколку корисникот умре пред да настапи осигурениот случај, осигурената сума не му припаѓа на неговите наследници, туку на следниот корисник, а ако тој не е одреден, тогаш на имотот на договорувачот.
- (4) Своето право на осигурената сума корисникот може да го пренесе на друго лице и пред настапот на осигурениот случај, но за тоа му е потребна писмена согласност на договорувачот на осигурувањето во која мора да биде наведено името и презимето на лицето на кое правото се пренесува. Ако осигурување на живот се однесува на животот на некое друго лице, тогаш е потребна иста таква согласност и од тоа лице.

XIII. ПРИЈАВА НА ОСИГУРЕН СЛУЧАЈ

Член 26

- 1) Кога ќе настапи смрт на осигуреникот, корисникот, во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот на настанот, поднесува до осигурувачот писмена пријава за исплата при што ја приложува и полисата.
- 2) Пријавата се пополнува на образец на осигурувачот и во прилог со неа се поднесуваат следните документи:
  - а. полисата за осигурување на живот во оригинал,
  - б. извод од матичната книга на умрените
  - в. медицинска документација со која се потврдува смртта на осигуреникот,
  - г. исправа со која се потврдува причината за смртта на осигуреникот
  - д. потврда од лекарот кој последен го лекувал умрениот со наведување на причината за смртта на осигуреникот,
  - ѓ. Правосилно решение за наследување, ако како корисници со полисата се одредени законски наследници,
  - е. доказ за сродството, ако корисникот не е одреден со именување.
- 3) Осигурувачот има право да бара и други докази потребни за утврдување на правото на исплата.
- 4) Подносителот на пријавата ги сноси трошоците кои настанале во врска со пријавувањето на осигурениот случај.

XIV ИСПЛАТА НА ОСИГУРАНИТЕ СУМИ

Член 27

- 1) Осигурувачот е должен да ја исплати осигурената сума огласно со договорот во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот кога ја примил пријавата на осигурениот случај со сите исправи и докази пропишани со член 26 од овие Услови.
- 2) Како исклучок, ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот и нејзиниот износ е потребно одредено време, односно ако не може да се утврди основаноста за постоење на обврската на осигурувачот или висината на надоместот, рокот од став (1) на овој член почнува да тече од денот на утврдувањето на основаноста на обврската и нејзината висина.
- 3) Осигурувачот во секој случај е должен да го исплати, на барање на овластено лице, неспорниот дел од својата обврска на име на аконтација, ако не е во можност да ја утврди вкупната обврска за исплатата во рокот утврден во став (1) на овој член.
- 4) Осигурувачот има право сите ненаплатени рати на премијата да ги наплати при исплата која ја врши врз основа на договорот за осигурување.
- 5) Согласно овие Услови право на исплата има само корисникот наведен на полисата и тоа од самото склучување на осигурувањето, без разлика на тоа како е и кога одреден за корисник.

XV КОРИСНИК

Член 28

- (1) Договорувачот го одредува корисникот во полисата.
- (2) Корисникот не мора да биде одреден по име, туку е доволно во полисата да се наведени нужните податоци за неговото одредување.
- (3) Кога за корисници се одредени децата или потомците, користа им припаѓа и на оние кои се родени подоцна, а користа наменета на сопругникот му припаѓа на лицето кое било во брак со осигуреникот во моментот на неговата смрт.
- (4) Ако корисникот е малолетно лице, осигурената сума се исплаќа на сметка на малолетното лице. Во случај на спор, се постапува согласно позитивните законски прописи.
- (5) Договорувачот може и со некој подоцнежен правен акт, вклучувајќи и тестамент, да именува лице на кое му припаѓа правото од договорот.
- (6) Право на исплата на осигурената сума има само корисникот и тоа од самото склучување на договорот, без разлика на тоа како и на кој начин е одреден за корисник.

XVI ВАЛУТА НА ОБВРСКАТА

Член 29

- (1) Ако премијата е договорена во ЕВРА, премијата се уплаќа во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Р. Македонија на денот на уплатата.
- (2) Осигурената сума договорена во ЕВРА се исплаќа во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Р. Македонија на денот на исплатата.

XVII ИЗДАВАЊЕ НА ЗАМЕНСКА ПОЛИСА

Член 30

- (1) Договорувачот е должен да го пријави кај осигурувачот исчезнувањето на полисата веднаш откако дознал дека исчезнала и да го објави нејзиното исчезнување во Службен весник на Република Македонија.
- (2) Осигурувачот може, за винкулирана или заложена полиса или полиса на која е забележена некоја друга правна работа, како и за полиса до одредена висина на осигурената сума, да бара извршување на амортизациска постапка, односно да го условува издавањето на заменската полиса со доставување на правосилна судска пресуда со која исчезнатата изворна полиса се прогласува за неважечка.
- (3) Осигурувачот издава заменска полиса во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на објавувањето на исчезнатата полиса во Службен весник на Република Македонија, односно од денот на правосилноста на судската пресуда.
- (4) Договорувачот ги сноси сите трошоци во врска со издавањето на заменската полиса.

XVIII НАДОМЕСТОЦИ

Член 31

- (1) Договорувачот е должен на осигурувачот однапред да му плати надомест за сите услуги кои посебно ги бара од осигурувачот за времетраење и по истекот на осигурувањето во висина која ја определува и ќе ја побара осигурувачот..
- (2) Договорувачот се обврзува, заедно со договорената премија, да ги плати и сите давачки воведени со важечките прописи.

XIX. ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ

Член 32

- (1) Во случај кога договорувачот, осигуреникот, односно корисникот на осигурувањето смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка со цел вонсудско решавање на настанатиот спор до:
  - 1) Соодветна организациона единица надлежна за решавање на спорови меѓу договорни страни во рамките на друштвото за осигурување;
  - 2) Служба за внатрешна ревизија во друштвото за осигурување;
  - 3) Организација за заштита на потрошувачи, и
  - 4) Агенција за супервизија на осигурување
- (2) Заемната согласност помеѓу осигурувачот и подносителот на претставката постигната во вонсудска постапката ќе биде во форма на меѓусебна спогодба.

Член 33

- (1) Осигурувачот е должен да го почитува принципот на доверливост на информациите кои се достапни во процесот на постапување со претставките.

XX. ВОНСУДСКО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 34

- (1) Страните се согласни дека сите спорови што ќе произлезат од Договорот за осигурување,

ќе се обидат да ги решаваат вонсудски на мирен начин.

- (2) Договорувачот и осигуреникот, како и други лица на кои се однесува осигурувањето, се обврзуваат дека неодложно во писмена форма ќе го известат осигурувачот за сите спорни прашања, приговори и недоразбирања кои се однесуваат на Договорот за осигурување на живот.
- (3) Приговорите од ст.(2) на овој член осигурувачот ќе ги проследи до Комисија за решавање на претставки на друштвото, која е должна во однос на истите да одлучи и писмено да се произнесе во рок од 30 (триесет) дена од приемот на приговорот.
- (4) Во случаите кога договорувачот, осигуреникот и корисникот на осигурувањето сметаат дека осигурувачот не се придржува кох одредбите од Договорот за осигурување, можат да поднесат претставка до органот надлежен за вршење на надзор на осигурувачот-Агенција за супервизија на осигурување.

XXI. ЗАШТИТА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Член 35.

Сите лични податоци со кои Друштвото располага како резултат на склучувањето на договорите за осигурување ќе бидат користени и обработувани во согласност со Законот за заштита на личните податоци и во согласност со интерните акти за заштита на лични податоци кај КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ – АД за осигурување на Живот.

XXII. ЗАСТАРЕНОСТ

Член 36

Побарувањата од договорот за осигурување на живот застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи.

XXIII. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 37

- (1) Во случај на судски спор надлежен е стварно и месно надлежен суд во седиштето на осигурувачот.
- (2) За односите помеѓу осигурувачот и договорувачот, како и на другите лица на кои се однесува осигурувањето на живот, а кои не се уредени со овие Посебни услови, се применуваат позитивните законски норми.

Член 38.

Овие услови влегуваат во сила и ќе се применуваат од 01.01.2019 година.